

A Kúria a dr. Dévényi-Dabrowsky Géza ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Borka Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 1.M.206/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.802/2013/3. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.802/2013/3. számú ítéletének azon rendelkezését, amellyel a Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.206/2012/47. számú ítéletét részben megváltoztatva az általános kártérítés megfizetésére irányuló kereseti követelést az 500.000 (ötszázezer) forintot meghaladó részében elutasította, hatályon kívül helyezi, és az alperest ezen a jogcímen további 300.000 (háromszázezer) forint megfizetésére kötelezi.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A peres felek között 2010. november 15-én közcélú munkavállalásra szóló szerződés jött létre, amely értelmében az alperes a felperest 2010. december 31-éig segédmunkás munkakörben alkalmazza heti 35 órás foglalkoztatás mellett. Általános munkavédelmi oktatásban a munkavégzés első napján részesült, és ezen a napon vett részt orvosi alkalmassági vizsgálaton is.

A felperes 2010. november 30-án a létráról leesve bal oldali combnyaktörést szenvedett, amely balesetből kifolyólag 2011. május 7-éig keresőképtelen állományba került.

A felperes a módosított keresetében 1.500.000 forint általános, és 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mert álláspontja szerint a baleset azért következett be, mivel a munkáltató őt olyan tevékenység elvégzésével bízta meg, amely ellentétes volt a munkaköri leírásában foglaltakkal, továbbá a munkavégzés helyének megvilágítása sem volt megfelelő.

A Gyulai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.206/2012/47. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 300.000 forint általános, és 500.000 forint nem vagyoni kártérítést, valamint ezen összegek után járó kamatot. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte az alperest perköltség viselésére is kimondva, hogy az illeték az államot terheli.

Az elsőfokú bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 174. §-ának (1) és (3) bekezdésében foglaltakra. Kármegosztást talált megállapíthatónak 60-40 % arányában a

munkáltatóra terhesebben. Álláspontja szerint a baleset kiváltó oka a létrahasználat volt, a létrán a gyér fényben nem lehetett kellő biztonsággal közlekedni. Ugyanakkor a felperes is gondatlanul járt el, amikor a csípőficama ellenére brigádvezetői utasítás hiányában használta ezt az eszközt.

Az Mt. 183. §-ának (2) bekezdésére tekintettel az alperest a felperes részére általános kártérítés megfizetésére kötelezte, amelynek mértékét 500.000 forintban határozta meg. Tekintettel a kármegosztás arányára azonban az alperes 300.000 forint megfizetésére köteles az elsőfokú ítélet szerint.

A bíróság kifejtette, hogy a felperes ezen a jogcímen előterjesztett kárigényét határozott időtartamú részmunkaidős közhasznú munkaszerződésekkel, illetve a rendszeres szociális segélyt igazoló határozattal bizonyította. Az előbbiek azt igazolják, hogy a felperes 2008. szeptembere és 2010. decembere között összesen öt, határozott időtartamú részmunkaidős közhasznú munkaszerződés keretében havi 50.000 és 70.000 forint körüli összegeket keresett, majd 2012. június 25-étől kezdődően havi 25.650 forint összegű rendszeres szociális segélyben részesült. Az alkalmi jellegű munkavégzésre H.L. tanú vallomást tett, aki elmondta, hogy alkalmanként 8-10.000 forintot fizetett a felperesnek a ház körüli teendők ellátásáért (jegyzőkönyv, 5-6. oldal). A tanú vallomásából nem lehetett arra következtetni, hogy a felperes munkaerejét milyen rendszerességgel vették igénybe, az alkalmi munkavégzést pedig a felperes más tanúkkal igazolni nem tudta.

A felperes előadta, hogy a balesetet követő kb. 4 hónapon át a nővére és az édesapja voltak a segítségére, az előbbi munkaidő után, míg az utóbbi napközben kereste őt fel segítségi szándékkal. A fentiek azt igazolják, hogy a baleset következményeként a felperes olyan élethelyzetbe került, hogy egyrészt mások segítségére szorult, másrészt járási és közlekedési nehezítettsége miatt már nem alkalmas a korábban általa elvégzett ház körüli munkák ellátására, melynek következményeként összességében meg nem határozható jövedelemtől esett el.

A bíróság azonban a felperes által megjelölt 1.500.000 forint általános kártérítést túlzottnak találta, miután a felperes a bizonyítási teher ellenére egyetlen tanút jelölt meg az alkalmi munkavégzés igazolására. A részmunkaidős közhasznú munkaszerződések pedig mindössze 2008-tól igazolnak néhány hónapos jövedelemforrást, illetve a rendszeres szociális segély az, amely 2012. június 25-étől kezdődően havi rendszerességgel járó jövedelmet biztosít a felperes részére.

Nem mellőzhető annak megállapítása sem, hogy a balesetet megelőzővel azonos százalékos mértékű lett a balesetet követően is a felperes munkaképesség-csökkenése, ezért nem tekinthető munkaképtelennek, alkalmi munka végzésére a jövőben is lehetősége nyílhat.

Nem vagyoni kártérítés címén a bíróság ugyancsak 500.000 forintot

talált a sérelemmel arányban állónak figyelemmel, hogy a felperes életvitelében a baleset nem idézett elő gyökeres változást, az esetleges testi hibának értékelhető bicegés a vele született csípőficam miatt korábban is fennállt, a balesetnek sorsnehezítő hatása a bal láb megrövidülése indokán ezzel összefüggésben nem állapítható meg.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Gyulai Törvényszék 3.Mf.25.802/2013/3. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és az alperest terhelő általános kártérítés összegét 300.000 forintról 500.000 forintra felemelte. Egyebekben az ítéletet helybenhagyta. Kötelezte az alperest perköltség viselésére, és megállapította, hogy az állam által előlegezett költség, valamint a fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított kármegosztás tényét és annak indokait nem fogadta el. Ennek figyelembe vételével rögzítette, hogy az elsőfokú bíróság által a kármegosztás nélkül helyes mérlegeléssel megállapított 500.000 forint általános kártérítés helyes, az szükséges és egyben elegendő is a felperest ért, és általános kárként érvényesített vagyoni hátrány kompenzálására. Az ezt meghaladó igényt a törvényszék sem látta megalapozottnak, a megfelelő mérlegeléssel meghozott döntés megváltoztatására nem volt mód.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékét is helyesen állapította meg értékelve a felperes ítélethozatalkori egészségügyi állapotát, fiatal életkorát, munkaerő-piaci lehetőségeit, és tévedés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes élete részben elnehezült, munkaerő-piaci helyzete romlott, és hátrányt szenved magánélete kiteljesedésében.

A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet „megváltoztatására”, és a keresetének helyt adó ítélet meghozatalára irányult.

A felülvizsgálati érvelés szerint a bíróságok tévesen értékelték a meghallgatott tanúk vallomását és a becsatolt okiratokat, amikor azt állapították meg, hogy eltúlzott az 1.500.000 forintos általános kártérítés.

Megállapítható, hogy a felperes közel 50.000 - 60.000 forint jövedelmet tudott volna elérni havonta, amely a minimálbérnél kevesebb, de mivel az egyik lába már korábban is beteg volt, ez az összeg reális. A havi szinten jelentkező jövedelemkiesés megközelítőleg 25.000 forint összeget tesz ki, amely éves szinten körülbelül 300.000 forint. Ebből következően az Mt. 183. § (2) bekezdése alapján igényelt általános kártérítés összege nem eltúlzott. A másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy nincs helye kármegosztásnak, de az általa megítélt 500.000 forint kártérítés mértéke alacsony.

A nem vagyoni kártérítés tekintetében a bekövetkezett 10 %-os egészségromlás teljes mértékben megalapozza az 1.500.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt, hiszen a baleset következményei

egész életében megakadályozzák az olyan tevékenységek végzésében, amelyek az önellátását, a társadalomba való beilleszkedését, emberi kapcsolatai kialakítását hivatottak elősegíteni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Álláspontja szerint a felperes a felülvizsgálati kérelmében nem jelölte meg, hogy az eljáró bíróságok milyen jogszabályokat szegtek meg, milyen jogszabálysértés történt a lefolytatott eljárások során, továbbá a felülvizsgálati kérelem nem tartalmazza a megsértett jogszabályhely megjelölését sem.

Az alperes fenntartotta továbbra is azt a véleményét, hogy a felperes mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kára esetében nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem részben alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló jogorvoslati kérelem, abban a törvény értelmében pontosan meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni - a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett -, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja [Pp. 272. § (2) bekezdés]. Ebből következően nem felel meg a törvénynek, ha a felülvizsgálati érvelés konkrét jogszabálysértést nem jelöl meg. A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelemnek csak azon részét bírálhatta el, amely a jogszabálynak megfelel (BH.1995.99/2.). A vizsgálódási körébe csak a jogszabálysértés megjelölésével alátámasztott előadást, vagyis az Mt. 183. §-ának (2) bekezdése megsértését vonhatta. A nem vagyoni kártérítéssel összefüggésben tett felperesi előadást a jogsértés és annak jogszabályi megjelölése nélkül nem lehetett vizsgálni.

Az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 183. §-ának (2) bekezdése értelmében ha a kár vagy egy részének mértéke pontosan nem számítható ki, a munkáltató olyan összegű általános kártérítés megfizetésére köteles, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas. Az általános kártérítés tehát kifejezetten a vagyoni jellegű hátrányok kompenzálását szolgálja, és annak alkalmazására abban az esetben kerülhet sor, ha a kár mértéke számszakilag pontosan nem határozható meg.

Az eljáró bíróságok helytállónan állapították meg, hogy a felperes kárigényét egyrészt a határozott idejű részmunkaidős szerződésekkel, másrészt a szociális segély folyósítását igazoló határozattal bizonyította. Ezen túlmenően alkalmi jellegű munkavégzést igazolt H.L. tanúként, aki állította, hogy nem rendszeres időközönként tudott korábban a felperes részére munkát biztosítani, alkalmanként 8-10.000 forintos díjazás mellett.

Az általános kártérítés összegének meghatározásakor a bíróságok helytállónan vették figyelembe, hogy a felperes 2008. évtől tudott néhány hónapos részmunkaidős közhasznú foglalkoztatást bizonyítani,

illetve 2012. június 25-étől részesült havi rendszerességgel szociális segélyben. Azt is helyesen rögzítették, hogy időnként alkalmi munkavégzésre volt lehetősége, továbbá, hogy a munkaképesség-csökkenése a balesetet követően azonos volt az azt megelőző állapotával.

Minderre tekintettel a felperes által megjelölt havi 25.000 forint jövedelemkiesés elfogadása mellett is az általa kért általános kártérítés összege eltúlzott volt. A másodfokú bíróság azonban azt a következetes ítélkezési gyakorlat szerintinél alacsonyabb mértékben határozta meg. A Kúria 800.000 forintban találta megállapíthatónak a felperes ilyen irányú igényét figyelemmel az egészségi állapotára és a lakóhely szerinti elhelyezkedési lehetőségekre, az ebből adódó várható és a jövőben bekövetkező jövedelemkiesésre is.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletnek a nem vagyoni kártérítésre vonatkozó részét a felülvizsgálati kérelem hiányosságaira tekintettel nem érintette, egyebekben részben megváltoztatta a Pp. 275. §-ának (4) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárásban nagyjából pervesztes felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az alperes személyes illetékmentessége és a felperes költségkezdvezménye folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § és 14. §-a szerint az állam terhén marad.

Budapest, 2015. január 21.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

Nné

tisztviselő